

ΣΤΕ 849/2018 [Αναιτιολόγητη απόφαση κατεδάφισης-απομάκρυνσης αυθαιρέτων κατασκευών από δασική και αναδασωτέα έκταση]

Περίληψη

-Προϋπόθεση για τη νομιμότητα διαταγής κατεδάφισης αυθαιρέτου κτίσματος είναι, μεταξύ άλλων, η διαπίστωση της ανέγερσής του εντός δάσους ή δασικής ή αναδασωτέας έκτασης. Η σχετική κρίση της Διοίκησης πρέπει, ενόψει των συνεπειών της, να είναι πλήρως αιτιολογημένη, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου.

-Η πρώτη εκκαλούσα άσκησε αίτηστροκύρωσης κατά της 2007/30.10.2006 απόφασης αναδάσωσης της επίδικης έκτασης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, το οποίο, με την 1366/2014 απόφαση, κήρυξε τη δίκη καταργημένη για το λόγο ότι η πράξη αυτή έπαυσε να ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με τη νεώτερη 67/6.3.2013 απόφαση αναδάσωσης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής. Η εν λόγω δικαστική απόφαση, κατά της οποίας δεν προκύπτει ούτε, άλλωστε, προβάλλεται ότι έχει ασκηθεί έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι ληπτέα υπ' όψιν στην παρούσα δίκη, ως οψιγενές στοιχείο, εφόσον αφορά το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, όπως αυτός προέκυπτε, κατ' αρχήν, από την 2007/30.10.2006 πράξη αναδάσωσης. Με τα δεδομένα αυτά, η απόφαση κατεδάφισης, η οποία εκδόθηκε κατ' επίκληση της 2007/30.10.2006 πράξης αναδάσωσης, απώλεσε το αιτιολογικό της έρεισμά της, αφού η τελευταία αυτή πράξη έπαυσε να ισχύει. Δεν δύναται δε να στηριχθεί στην 108424/13.9.1934 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, με την οποία κηρύχθηκε αναδασωτέα σε παρωχημένο χρόνο ευρύτατη έκταση του λεκανοπεδίου Αττικής. Συνεπώς, η αιτιολογία της εκκαλούμενης απόφασης για το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, η οποία βασίσθηκε στις ανωτέρω πράξεις αναδάσωσης, κλονίζεται. Πρέπει η εκκαλουμένη να εξαφανισθεί, στη συνέχεια δε, πρέπει να γίνει δεκτή, για τον ίδιο λόγο, η αίτηση ακύρωσης και να ακυρωθεί η 2397/27.2.2008 απόφαση κατεδάφισης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Αν. Σκούφαλος

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την έφεση αυτή, όπως συμπληρώνεται με το από 23.2.2012 δικόγραφο προσθέτων λόγων, ζητείται η εξαφάνιση της 1424/2009 απόφασης της Προέδρου του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση ακύρωσης των εκκαλούντων κατά της 2397/27.2.2008 απόφασης του Γενικού Γραμματέα

Περιφέρειας Αττικής. Με την απόφαση αυτή διατάχθηκε η κατεδάφιση - απομάκρυνση αυθαιρέτων κατασκευών από δασική και αναδασωτέα έκταση, εμβαδού 3.500 τ.μ., στη θέση «Λακώματα Σχιστού» της περιφέρειας του Δήμου Περάματος.

3. Επειδή, κατά την παρ. 1 του άρθρου 71 του ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 46 του ν. 2145/1993 (Α΄ 88), «1. Εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ... την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος ... ή πραγματοποιεί οποιασδήποτε φύσεως εγκατάσταση εντός δάσους ή δασικής εκτάσεως, δημόσιας ή ιδιωτικής, τιμωρούνται με φυλάκιση ... και με χρηματική ποινή ... », ενώ, κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου 71 του ν. 998/1979, «2. ... Η δασική αρχή διατάσσει και, εν αρνήσει του υποχρέου, εκτελεί άνευ ετέρας διατυπώσεως την κατεδάφισιν των κτισμάτων». Εξ άλλου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 114 του ν. 1892/1990 (Α΄ 101), του οποίου γίνεται επίκληση στο προοίμιο της προσβληθείσης 2397/27.2.2008 πράξης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, «1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων εντός δημοσίων ή ιδιωτικών δασών ή δασικών ή αναδασωτέων εκτάσεων, που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαϊά ... », ενώ, κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου, «2. Ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις στις ανωτέρω εκτάσεις κατεδαφίζονται υποχρεωτικά κατόπιν αποφάσεως του οικείου νομάρχη από την τεχνική υπηρεσία της νομαρχίας με την συνδρομή της δασικής υπηρεσίας ... ». Τέλος, κατά την παρ. 3 του αυτού άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 2145/1993, «3. Η απόφαση περί κατεδαφίσεως εκδίδεται μετά από κλήτευση προ δύο (2) τουλάχιστον εργασίμων ημερών, του φερομένου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής, του κτίσματος ή της εγκαταστάσεως. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής, η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος. Κατά της αποφάσεως του νομάρχη [και ήδη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας] περί κατεδαφίσεως επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου της τοποθεσίας του ακινήτου ... », ενώ, κατά την παρ. 6 του αυτού άρθρου, «6. Οι προηγούμενες παράγραφοι 2 έως και 5 εφαρμόζονται αναλόγως και για περιπτώσεις κατεδάφισης κτιρίων ή εγκαταστάσεων, που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 71 του Ν. 998/1979». Κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, προϋπόθεση για τη νομιμότητα διαταγής κατεδάφισης αυθαιρέτου κτίσματος είναι, μεταξύ άλλων, η διαπίστωση της ανέγερσής του εντός δάσους ή δασικής ή αναδασωτέας έκτασης. Η σχετική κρίση της Διοίκησης πρέπει, ενόψει των συνεπειών της, να είναι πλήρως αιτιολογημένη, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου (Σ.τ.Ε. 49/2010, 3650/2009 κ.ά.).

4. Επειδή, από την εκκαλουμένη και τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Κατόπιν αυτοψίας που διενεργήθηκε στη θέση «Λεωφόρος Σχιστού» της περιφέρειας του Δήμου Περάματος διαπιστώθηκε, κατά τα εκτιθέμενα στις από 28.7.2006 και 15.9.2006 εκθέσεις αυτοψίας δασοπόνων του Δασαρχείου Πειραιά, ότι, στην περιοχή

«Λακώματα Σχιστού», ανατολικά της παλιάς χωματερής και στην κατεύθυνση από Σκαραμαγκά προς Πειραιά, σε απόσταση 300 μέτρων από τη διασταύρωση του παράδρομου της «Λεωφόρου Σχιστού» (κυλικείο «Τσιγαρίδα»), σε δασική αναδασωτέα έκταση, εμβαδού 3.500 τ.μ., η οποία ανήκει στην «Εκκλησία της Ελλάδος» και συνορεύει βόρεια και νότια με καταληφθείσες εκτάσεις, ανατολικά με την «Λεωφόρο Σχιστού» και δυτικά με δασική και αναδασωτέα έκταση, ο δεύτερος εκκαλών και τρίτο πρόσωπο, κατά το χρονικό διάστημα από το β΄ δεκαπενθήμερο του μηνός Ιουλίου 2006 έως το α΄ δεκαπενθήμερο του μηνός Σεπτεμβρίου 2006, τοποθέτησαν και κατασκεύασαν: α) καλούπια σε όλο το μήκος (120 μ.) της έκτασης, δίπλα στη «Λεωφόρο Σχιστού», β) πλάστιγγα από μπετόν, επιφανείας 80 τ.μ., εντός της έκτασης, γ) αποθήκη από λαμαρίνες επιφανείας 200 τ.μ., δ) μικρό κτίσμα πίσω από την αποθήκη, επιφανείας 6 τ.μ., ε) μάνδρα από μπετόν σε όλο το μήκος της έκτασης, επιφανείας 29,10 τ.μ., με κάγκελα στο επάνω μέρος ύψους 2 μέτρων, στ) δύο λυόμενες κατασκευές, διαστάσεων 4Χ2,5 μ. και 10Χ2 μ. και ζ) ένα εκκλησάκι λυόμενο, επιφανείας 5 τ.μ. Η επίδικη έκταση εμπίπτει στην ευρύτερη δασική έκταση που έχει κηρυχθεί αναδασωτέα με την 108424/13.9.1934 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας (Β΄ 133) και στην ζώνη Α΄ απολύτου προστασίας του όρους Αιγάλεω, επανακηρύχθηκε δε αναδασωτέα με την 2007/30.10.2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής (Δ΄ 1001/23.11.2006), λόγω καταστροφής της δασικής βλάστησης από εκχέρωση. Με την 2211/26.4.2007 πρόσκληση του Δασάρχη Πειραιώς κλήθηκε, μεταξύ άλλων, ο δεύτερος εκκαλών, να κατεδαφίσει τις κατασκευές. Ακολούθως, αφού διαπιστώθηκε ότι οι κατασκευές δεν απομακρύνθηκαν, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Αττικής διέταξε, με την 2397/27.2.2008 απόφαση, την κατεδάφιση - απομάκρυνσή τους. Κατά της τελευταίας απόφασης οι εκκαλούντες άσκησαν αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Πειραιώς, η οποία απορρίφθηκε με την εκκαλουμένη. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι είχε τηρηθεί, εν προκειμένω, ο ουσιώδης τύπος της προηγούμενης ακρόασης πριν από την έκδοση της προσβληθείσης πράξης και, περαιτέρω, ότι ο δασικός και αναδασωτέος χαρακτήρας της επίδικης έκτασης ευρίσκει έρεισμα στα στοιχεία του φακέλου και, ιδίως, στην ανωτέρω 108424/13.9.1934 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας και στην έχουσα επιβεβαιωτικό χαρακτήρα εν σχέσει με αυτήν 2007/30.10.2006 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής περί κηρύξεως της έκτασης αναδασωτέας.

5. Επειδή, περαιτέρω, η πρώτη εκκαλούσα άσκησε αίτηση ακύρωσης κατά της 2007/30.10.2006 απόφασης αναδάσωσης ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, το οποίο, με την 1366/2014 απόφαση, κήρυξε τη δίκη καταργημένη για το λόγο ότι η πράξη αυτή έπαυσε να ισχύει, μετά την αντικατάστασή της με τη νεώτερη 67/6.3.2013 απόφαση αναδάσωσης του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής (Δ΄ 157). Η εν λόγω 1366/2014 δικαστική απόφαση, κατά της οποίας δεν προκύπτει ούτε, άλλωστε, προβάλλεται ότι έχει ασκηθεί έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι ληπτέα υπ΄ όψιν στην παρούσα δίκη, ως οψιγενές στοιχείο, εφόσον αφορά το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, όπως αυτός προέκυπε, κατ' αρχήν, από την 2007/30.10.2006 πράξη αναδάσωσης. Με τα

δεδομένα αυτά, η 2397/27.2.2008 απόφαση κατεδάφισης, η οποία εκδόθηκε κατ' επίκληση της 2007/30.10.2006 πράξης αναδάσωσης, απώλεσε το αιτιολογικό της έρεισμα αφού η τελευταία αυτή πράξη έπαυσε να ισχύει. Δεν δύναται δε να στηριχθεί στην 108424/13.9.1934 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, με την οποία κηρύχθηκε αναδασωτέα σε παρωχημένο χρόνο ευρύτατη έκταση του λεκανοπεδίου Αττικής (πρβλ. Σ.τ.Ε. 3758/2015, 4348/2010, επίσης την από 10.7.2003 απόφαση του Ε.Δ.Δ.Α., Παπασταύρου και λοιποί κατά Ελλάδα, αρ. 46372/99, και την από 8.10.2004 απόφαση του ίδιου Δικαστηρίου, Κατσούλης κ.λπ. κατά Ελλάδα, αρ. 66742/01). Συνεπώς, η αιτιολογία της εκκαλούμενης απόφασης για το δασικό χαρακτήρα της έκτασης, η οποία βασίσθηκε στις ανωτέρω πράξεις αναδάσωσης, κλονίζεται. Για τον λόγο αυτό, ο οποίος προβάλλεται βασίμως, πρέπει η εκκαλουμένη να εξαφανισθεί, στη συνέχεια δε, πρέπει να γίνει δεκτή, για τον ίδιο λόγο, η αίτηση ακύρωσης των εκκαλούντων - αιτούντων και να ακυρωθεί η 2397/27.2.2008 απόφαση κατεδάφισης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής.